

Broj: 04-02/6-1584/13
Sarajevo, 19.06.2013. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM/PREDSTAVNIČKI DOM
N/R Nermina Purića, zastupnika**

Predmet: Odgovor na zastupničke upite

Poštovani,

Na 48. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine od 23.05.2013. godine, Vladi Federacije Bosne i Hercegovine postavili ste sljedeće upite:

Prvi glasi: „Kada će u Federaciji Bosne i Hercegovine doći do povećanja mirovina za umirovljenike rada i njihovo usuglašavanje sa rastom plaća, kako je to predviđeno zakonom i, dakle sa realnim rastom troškova u ovom entitetu?“

Drugi glasi: „Šta čini ili šta namjerava činiti sa osobama koje su korisnici prijevremenih penzija, temeljem nesposobnosti za rad, dakle invalidskih mirovina, a koje su korisnici dobili temeljem medicinske dokumentacije o psihičkim smetnjama? Takve osobe danas imaju vozačke dozvole, imaju dozvole za oružje, bave se lovom, pa čak i rade u nevladinim organizacijama itd. Dakle, da li nadležne institucije planiraju reviziju ovih umirovljenika i da li se planira određeno ograničavanje prava tim osobama?“

U svezi Vaših upita Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, sa aspekta nadležnosti u oblasti mirovinskog i invalidskog osiguranja i zaštite osoba sa invaliditetom i zaštite civilnih žrtava rata, odgovara slijedeće:

Pitanje povećanja i smanjenja mirovina, sukladno Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), uređeno je u članku 51. ovog Zakona, kao pitanje usuglašavanja mirovina, koje se prema navedenoj odredbi vrši mjesečno, na osnovu sredstava prikupljenih za taj mjesec. Istom odredbom je decidno uređeno postupanje nositelja osiguranja u slučaju kada sredstva nisu jednaka troškovima, odnosno kada su raspoloživa sredstva veća ili manja od troškova.

Dakle, prema važećem Zakonu, visina mirovine nije ovisna o rastu plaća, niti o rastu troškova života u Federaciji Bosne i Hercegovine, nego o raspoloživim sredstvima za taj mjesec, i mirovine se povećavaju ako se povećavaju sredstva za mjesec za koji se isplaćuje mirovina, ili se smanjuju ako se umanje sredstva za isplatu. Cilj ove odredbe je bio uspostavljanje finansijske održivosti sustava mirovinskog i invalidskog osiguranja putem jasno definiranog mehanizma usklađivanja visine mirovina prema raspoloživim sredstvima i obezbjeđivanje redovne mjesečne isplate mirovina.

Prema mišljenju ministarstva sa aspekta važećih propisa iz mirovinskog i invalidskog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, do povećanja mirovina može doći, ako se zaustavi porast nezaposlenih osoba i u isto vrijeme dobro osmišljenim programima upošljavanja, utemeljenim na potrebama tržišta, dodatno omogućiti upošljavanje novih osoba i poveća broj osiguranika u odnosu na broj korisnika mirovina. Također povećanje sredstava iz Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, povećalo bi ukupna sredstva za isplatu mirovina i utjecalo bi na visinu mirovina, kao i bolja naplata, odnosno prinudna naplata neuplaćenih doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje od strane Porezne uprave sukladna važećem Zakonu o doprinosima, dakle, sve one aktivnosti u okviru zakona, koje povećavaju ukupna sredstva za isplatu mirovina su od utjecaja na povećanje mirovina, a navedene su one najbitnije. Također, izmjena Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju u smislu da se umjesto usklađivanja mirovina **prema raspoloživim sredstvima**, pređe na usklađivanje **prema rastu plaća i troškova života**, stvorila bi pravni temelj za usklađivanje mirovina prema rastu plaća i troškova života.

U svezi Vašeg drugog upita, informiramo slijedeće.

Sukladno Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju, Zakonu o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/07) i Pravilniku o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja („Službene novine Federacije BiH“, broj 6/10), ostvarivanje prava na invalidsku mirovinu uvjetovano je pored ostalog **ocjenom radne sposobnosti temeljem invalidnosti osiguranika i utvrđivanjem I kategorije invalidnosti, tj. gubitkom radne sposobnosti za obavljanje poslova svog radnog mjesta.**

Navedenim propisima, pored ostalog, propisan je postupak ocjene radne sposobnosti za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja, koji je predvidio internu medicinsku kontrolu u prvostupanjskom i drugostupanjskom postupku u poglavlju VI. navedenog Pravilnika, kao i internu reviziju medicinskog vještačenja u poglavlju VII. Pravilnika, a u članku 44. Pravilnika, za oblast mirovinskog i invalidskog osiguranja je posebno propisano, da kod utvrđivanja radne sposobnosti iz oblasti mirovinskog i invalidskog osiguranja, nositelj osiguranja sukladno Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju, zadržava pravo da vrši reviziju nalaza, ocjene i mišljenja o izvršenom medicinskom vještačenju.

Pitanju revizije je uređeno i člankom 98. stavak 2. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, kojim je propisano, da nositelj osiguranja zadržava pravo da vrši reviziju nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje i da to treba urediti svojim općim aktom.

Polazeći od navedenog pravnog okvira i Vašeg upita, stajališta smo, da cjelovita revizija svih invalidskih mirovina u kontekstu, da „takve osobe danas imaju vozačke dozvole, imaju dozvole za oružje, bave se lovom, pa čak i rade u nevladinim organizacijama itd.“ nije moguća sa aspekta Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju. Ovakva revizije nije predviđena Zakonom, jer je isti propisao otvoren stalni proces revizije prava temeljem invalidnosti u pojedinim slučajevima.

Znači, to je stalan proces u okviru koga se vrši revizija prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja i sukladno Zakonu može rezultirati samo gubljenjem prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je svojim zaključkom broj: 1233/2011 od 13.10.2011.godine, usvojila prijedlog da se na području Federacije Bosne i Hercegovine uspostavi jedinstven postupak oduzimanja vozačke dozvole i dozvole za posjedovanje vatrenog oružja osobama koje prema medicinskim kriterijima iz Pravilnika o zdravstvenim uvjetima za vozače motornih vozila, ne mogu upravljati motornim vozilom i ne mogu posjedovati dozvolu za nošenje/posjedovanje vatrenog oružja, a u koju kategoriju spadaju i lica – korisnici invalidskih mirovina koji su iste ostvarili na temelju medicinske dokumentacije o postojanju određene vrste psihičkog oboljenja.

Istim Zaključkom je utvrđeno da je Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja dužan u postupku vještačenja po zahtjevu u oblasti mirovinskog i invalidskog osiguranja, socijalne i dječije zaštite i boračko-invalidske zaštite, kada utvrdi da je to potrebno, u svom nalazu, ocjeni i mišljenju naznačiti „kontraindicirano upravljanje motornim vozilom i posjedovanje vatrenog oružja“.

Na ovaj način, a putem kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova, ova lica bi bila upućena na obavljanje dodatnog kontrolnog pregleda, koji bi u konačnici, rezultirao oduzimanjem naprijed pomenutih dozvola ukoliko istu činjenicu (nesposobnost za upravljanje motornim vozilom ili za posjedovanje dozvole za nošenje/posjedovanje vatrenog oružja) utvrdi stručna ljekarska komisija.

Kako su se u procesu realizacije zaključka V. broj: 1233/2011 od 13.10.2011.godine, pojavili određeni problemi, Vlada Federacije BiH, je novim zaključkom V. broj: 1713/2012 od 27.12.2012. godine, zadužila Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje i Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja da pripreme usuglašen prijedlog zaključka radi prevazilaženja istih.

Obzirom na nepostojanje potpune suglasnosti, postupak donošenja usuglašenog prijedloga zaključka još uvijek je u toku.

S poštovanjem,

CO: - BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM/PREDSTAVNIČKI DOM
N/R Dr. Denisa Bećirovića, predsjedavajućeg, Vaš akt broj:01/a-50-1-48/13
od 23.05.2013. godine

- BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
N/R Edite Kalajdžić, tajnika, Vaš akt broj:03/04-05-21/13 od 31.05.2013.
godine

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-1-1752/13
Sarajevo, 10.7.2013. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 11-07-2013			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj strana
01-50-1-		15-48/B	

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 56. sjednici održanoj 10.7.2013. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio Nermin Purić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U privitku prosljeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-50-1-1752/13
Sarajevo, 10.7.2013. godine

Nermin Purić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 48. sjednici Predstavničkog doma održanoj 23. maja 2013. godine, postavio je slijedeće poslaničko pitanje:

„Koliko iznose direktna strana ulaganja u našoj zemlji u 2010, 2011 i 2012. godini? Kakav je trend kretanja direktnih stranih ulaganja i šta su najveći problemi u ovoj oblasti i šta Vijeće/Savjet ministara, entitetske vlade i vlast Brčko Distrikta čine kako bi se stanje u ovoj oblasti poboljšalo? I molim dakle, detaljniji pregled po godinama i po oblastima u koje je ulagano.“

Na postavljeno pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 56. sjednici održanoj 10.7.2013. utvrdilo slijedeći

ODGOVOR

Prema podacima Centralne banke BiH (CBBH), stanje direktnih stranih ulaganja (DSU), na dan 31.12.2011.godine u BiH iznosi 10,6 milijardi KM.

Direktna strana ulaganja u BiH u 2010. godini iznosila su 431 milion KM, u 2011. 567 miliona KM, a prema privremenim podacima za prva tri kvartala 2012. godine iznose 676 miliona KM. Zvanični podaci o direktnim stranim ulaganjima od strane Centralne banke BiH za 2012. očekuju se krajem avgusta 2013. godine a do tada je raspoloživ preliminarni podatak u okviru platnog prometa koji za 2012. godinu iznosi 963,4 miliona KM.

Pregled stranih ulaganja u BiH u periodu 2010-2012 po oblastima ulaganja, milioni KM

Najznačajniji iznosi stranih ulaganja u ovom periodu evidentirani su u proizvodnom sektoru.

Oblast ulaganja	2010	2011	I-IX 2012
Proizvodnja	143	131	397

U 2010.godini najviše je stranog kapitala uloženo u proizvodnju celuloze, papira i proizvoda od papira (52 mil. KM), proizvodnju baznih metala (48 mil. KM), proizvodnju koksa, derivata nafte i nuklearnog goriva (34 mil. KM), te ostalih proizvoda od nemetalnih minerala (33 mil. KM).

U 2011.g. najveći iznosi stranih investicija evidentirani su u proizvodnju i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i toplom vodom (52 mil. KM), proizvodnju koksa, derivata nafte i nuklearnog goriva (46 mil. KM), proizvodnju prehrambenih proizvoda i pića (27 mil. KM), te proizvodnju hemikalija i hemijskih proizvoda (17 mil. KM).

Preliminarni podaci za prvih devet mjeseci 2012. godine pokazuju da se 35% stranih investicija u ovom periodu odnosi na proizvodnju baznih metala, a da su značajniji iznosi evidentirani i u proizvodnji metalnih proizvoda, osim mašina i opreme (63 mil. KM), te proizvodnji prehrambenih proizvoda i pića (33 mil. KM).

Oblast ulaganja	2010	2011	I-IX 2012
Finansijsko posredovanje, osim osiguranja i penzijskih fondova	-26	162	23
Ostale finansijske usluge	18	11	0

Bankarstvo je sektor u koji je u 2011. godini ostvaren najveći priliv stranih investicija (29% ukupnih DSU na godišnjem nivou), što je značajno povećanje u odnosu na 2010. kada je ovaj sektor zabilježio poslovanje sa gubitkom.

Oblast ulaganja	2010	2011	I-IX 2012
Trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	81	96	206

U 2010. godini u oblast Trgovina, održavanje i popravak motornih vozila i motocikla; trgovina na malo motornim gorivima i mazivima uložen je značajan iznos stranog kapitala (126 miliona KM).

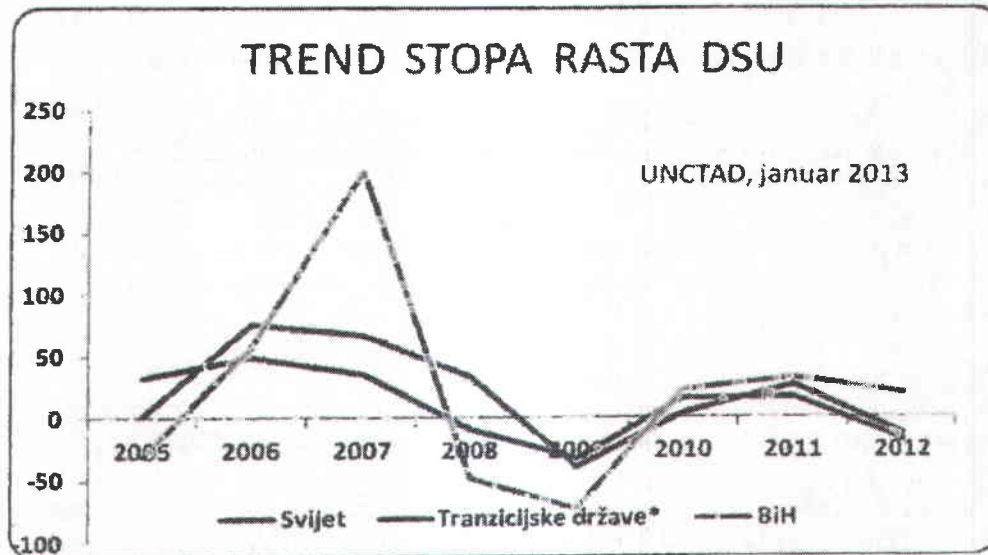
Trend direktnih stranih ulaganja u BiH

U 2007. godini Bosna i Hercegovina je, zahvaljujući privatizaciji velikih kompanija, imala priliv DSU od 2,6 milijardi KM, najveći godišnji iznos zabilježen u posljednjih petnaest godina. U 2008. godini priliv DSU od 1,3 milijarde KM može se smatrati zadovoljavajućim, naročito ako se uzme u obzir njegova struktura (ulaganje u proizvodni sektor i zastupljeno učešće greenfield ulaganja). U 2009. godini, uticaj svjetske ekonomske krize se odrazio na priliv DSU kada je i zabilježen najniži iznos a od 2010. godine priliv DSU se kreće blagom uzlaznom linijom.

Porast stranih ulaganja u 2010, u odnosu na 2009, iznosio je 22.4%, dok je porast DSU u 2011, u odnosu na 2010, bio 31.6%. Prema preliminarnim podacima DSU u 2012. (963.4 miliona KM), povećanje priliva DSU u odnosu na prethodnu godinu iznosilo bi oko 70%.

Evidentno je, prateći tokove direktnih stranih ulaganja u BiH do 2012. godine, da BiH prati globalne trendove.

Prema posljednjim preliminarnim podacima (Global Investment Trends Monitor, UNCTAD, januar 2013), globalni tokovi direktnih stranih ulaganja u 2012. su ostvarili pad od -18% u odnosu na 2011. godinu, dok BiH, prema preliminarnim podacima bilježi rast DSU. Prema ovom UNCTAD-ovom pregledu i preliminarnim podacima za 2012, DSU oporavak koji je započeo u 2010 i 2011 će potrajati duže nego što se očekivalo. Tokovi direktnih stranih ulaganja mogli bi rasti umjereno 2013-2014, iako postoje značajni rizici i za umjereni rast stranih investicija.

* Tranzicijske države: Albanija, Armenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, BiH, Hrvatska, Gruzija, Kazahstan, Kirgistan, Crna Gora, Moldavija, Rusija, Srbija, Tadžikistan, Makedonija, Turkmenistan, Ukrajina, Uzbekistan

Problemi i mjere poduzete za unapređenje poslovnog okruženja i uslova za investiranje u BiH

Pored globalnih ekonomskih trendova, odnosno uticaja ekonomske krize na kretanje investicija, razlog nezadovoljavajućeg priliva stranih investicija je i nedovoljno privlačno poslovno okruženje u BiH. Poslovno okruženje karakteriše politička nestabilnost, sporost i zastoj u otklanjanju poslovnih barijera kao i visok nivo korupcije. Primjedbe koje investitori navode kao osnovnu smetnju i kočnicu svom poslovanju su neefikasnost institucija na svim nivoima vlasti što za posljedicu ima nedefinisanost procedura, nedostatak koordinacije i preduge administrativne procedure koje zahtjevaju brojnu dokumentaciju.

Generalno, problemi se vežu za neusaglašenost zakonskih i podzakonskih akata, različito tumačenje i nedosljednu primjenu propisa, njihove česte promjene i neusklađenost, sporo i neefikasno pravosuđe, neprofesionalan rad poreskih i radnih inspekcija koje doprinose razvoju nelojalne konkurencije.

Ostali problemi koje strani investitori najčešće identifikuju su u sferi: procesa registracije preduzeća, registracije zemljišta, rokova za građevinske, radne i druge dozvole, neadekvatno regulisane oblasti obnovljivih izvora energije, nedostupnost javnih poziva na adekvatnim portalima, netransparentno dodjeljivanje bužetskih sredstava (grantovi), nepostojanje online baze podataka potpisanih sporazuma, problemi pri implemetaciji sporazuma o izbjegavanju duplog oporezivanja, neefikasno provodjenje komercijalnih ugovora, itd. Kao otežavajući faktori navode se i ukupno stanje infrastrukture, uslovi saobraćaja i transporta, snabdijevanje energentima i slično.

Ove, kao i svih prethodnih godina, FIPA je dostavila Savjetu ministara prijedloge za izmjene zakonske regulative, a u svrhu poboljšanja poslovnog okruženja. Upućeni prijedlozi su se odnosili na radno zakonodavstvo (radne i boravišne dozvole), registraciju privrednih društava, poresko zakonodavstvo i poresku administraciju, likvidaciju i stečaj, izvršni postupak, notarske naknade, zatim tzv. nevidljive troškove ili parafiskalne namete, edukaciju službenika, oblast koncesija, građevinsko zemljište (građevinske i druge dozvole) itd

U 2012. i 2013. u poređenju sa prethodnim godinama, napravljen je određeni napredak u oblasti eliminisanja administrativnih prepreka za domaća i strana ulaganja. Napredak je ostvaren u oblasti registracije vlasništva, (projekt digitalizacije registracije zemljišta), te pojednostavljenja procedura prilikom prijavljivanja i plaćanja doprinosa za zaposlene radnike (jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa), ali u poređenju sa zemljama iz okruženja je značajno sporiji.

Potpisano je i nekoliko sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i bilateralnih sporazuma o pristupu tržištu između BiH i Evropske unije sa WTO (Svjetskom trgovinskom organizacijom). Usvojen je Zakon o sistemu državne pomoći čime je ispunjen još jedan od uslova na putu za pristupanje BiH Evropskoj uniji, kao i određene izmjene zakona i propisa u segmentu kretanja, boravka i zapošljavanja stranih državljana.

U 2012. godini potpisani su i ugovori o saradnji WB-IFC (Međunarodna finansijska korporacija) sa Savjetom ministara i entitetskim vladama. Projekat poboljšanja poslovnog okruženja za krajnji cilj ima jačanje konkurentnosti, podsticanje razvoja privatnog sektora, povećanje broja investicija, te pojednostavljenje administrativnih procedura u oblasti poslovanja.

Bilateralni susreti i promocija investicionih potencijala BiH uz, do sada uspostavljenu saradnju sa evropskim zemljama, usmjeravaju se i ka tržištima Rusije, Kine, GCC (Gulf Cooperation Countries) i CIS (Commonwealth of Independent States). Ministarstvo inostranih poslova BiH u sardnji sa FIPA i poslovnom zajednicom (STK i privrednim komorama) organizovalo je niz poslovnih foruma kako bi se na ciljnim tržištima uspostavila poslovna saradnja.

U Federaciji BiH je usvojen Zakon o zapošljavanju stranaca čime je izvršeno usklađivanje sa zakonskim rješenjima ove vrste na državnom nivou. Usvajanjem Zakona o vinu obezbjeđen je za sektor vinogradarstva i vinarstva povoljniji zakonodavno-pravni ambijent usklađen sa EU standardima. U većem broju kantona usvojeni su zakoni o javno-privatnom partnerstvu i zakoni o podsticanju razvoja privrede.

Zakonom o porezu na dobit u Republici Srpskoj učinjena su značajna poboljšanja u poreznoj oblasti. Stimulisanje i povećanje priliva stranih investicija je primarna svrha usvojene Uredbe o realizaciji Programa podrške investicijama i zapošljavanju, kao i uvođenje podsticajnih mjera za privredne sektore na nivoima nadležnih ministarstava u RS. Usvojen je i Zakon o obnovljivim izvorima energije, a zakonom je regulisana i oblast registracije poslovnih subjekata.

U Brcko Distriktu izmjenjeni su i dopunjeni zakoni o porezu na dobit i administrativnim taksama.

U oba entiteta značajan broj zakona je u proceduri, u formi prijedloga ili nacрта koji bi u značajnoj mjeri otklonili evidentirane barijere poslovanja.